

TOIMINTAKERTOMUS 2012 - luonnos

1. TULEVAISUUDEN TUTKIMUKSEN SEURA ry

Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry/Sällskapet för framtidsstudier rf. perustettiin tutkijoiden, opettajien ja tiedeyhteisön laajan kannatuksen pohjalta yliopistojen ja korkeakoulujen toimesta Turussa 28.5.1980. Se on luonteeltaan tulevaisuudentutkimusta ja sen opetusta edistävä tieteellinen yhdistys, joka myös yhdistää alan harrastajia ja edistää kansalaiskeskustelua.

Seuran tarkoituksena on edistää ja levittää tulevaisuudentutkimusta, sen hyväksikäyttöä ja opetusta erityisesti Suomessa, ja tällä tavalla myötävaikuttaa suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin kehittämiseen. Toimintatapoihin kuuluu yhteydenpito tutkijoihin ja tutkimuslaitoksiin niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin sekä tiedotustoiminta julkaisujen, seminaarien ja oppimateriaalin muodossa.

2. VARSINAINEN TOIMINTA v. 2012

2.1 Julkaisutoiminta

Seuran julkaisutoiminnasta vastasi Futuran päätoimittaja Tapio Tammisen johdolla toimitusneuvosto, johon kuuluivat Sirkka Heinonen, Olli Hietanen, Vuokko Jarva, Osmo Kuusi, Juha Nurmela, Keijo Rajakallio, Iris Penttilä, Juhani Pekkola, Tapio Rantala, Petri Tapio, Marja-Liisa Viherä ja Hazel Salminen. Toimituskunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Toimitusneuvoston tehtäviin kuului Futura-lehden sisältö, ulkoasu, teemanumerot ja markkinointi sekä seuran julkaisusarjat.

2.1.1 Futura-lehti

Seuran jäsenlehti Futura ilmestyi vuonna 2012 neljä kertaa. Lehtien teemoina olivat:

- 1/2012 *Afrikan vuoro?*, päätoimittajana Tapio Tamminen.
- 2/2012 *Kognitiotiede tulevaisuuden tekijänä*, vierailevana päätoimittajana Matti Kamppinen.
- 3/2012 *Jokuveli valvoo – ubiikkiyhteiskunnan mahdollisuudet*, vierailevana päätoimittajana Osmo Kuusi.
- 4/2012 *Metropoli ja lähidemokratia*, vierailevina päätoimittajina Vuokko Jarva ja Emilia Palonen.

Lehdissä julkaistiin mm. seuran tilaisuuksissa pidettyjä alustuksia ja muita ajankohtaisia tulevaisuudentutkimukseen liittyviä artikkeleita, kommentteja sekä kirja-arvosteluja.

Futura-lehden päätoimittajan tehtäviä hoiti Tapio Tamminen. Futura-lehden taitosta vastasi Iris Penttilä.

Futura-lehti oli mukana Helsingin yliopiston koordinoimassa elektroniseen julkaisemiseen ja julkaisujen verkkovälitykseen liittyvässä ELEKTRA-verkkojulkaisuprojektissa. Lisäksi Futura-lehti oli löydettävissä viitetietokanta Aleksista ja tilattavissa virtuaalikirjakauppa Granumin sekä Kulttilehdet.fi-verkoston nettisivujen kautta. Futura-lehti oli

esillä Pohjois-Suomen kirjamesseilla Oulussa 16.–20.8.2012, Turun kirjamesseilla 5.-7. 10.2012 sekä Helsingin kirjamesseilla 25.-28.10.2012 Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n osastolla. Futuran irtonumeroita myytiin Akateemisessa kirja-kaupassa, Tiedekirjan myymälässä sekä Vegemesta-ravintolan Helsingin Sörnäisten toimipisteessä.

2.1.2 eFutura

Futura-lehteä täydentävästä verkkoversiosta käytetään nimeä eFutura. eFuturan tavoitteena on ollut julkaista sähköisiä teemalehtiä tulevaisuudentutkimukseen liittyen, mutta myös muut aiheet ovat mahdollisia.

eFutura on ollut kehitysvaiheessa sekä sisällön että teknisen ratkaisun suhteen. Sähköisen lehden ensimmäinen versio oli tietokantaratkaisu, toinen vaihe pdf-julkaisut, ja kolmas toimintamuoto sosiaalinen media.

eFuturan päätoimittajana ja Facebook-moderaattorina toimi Keijo Rajakallio.

2.1.3 Kotisivut

Seuran kotisivut sijaitsivat Tieteellisten seurain valtuuskunnan TSVpro-palvelimella osoitteessa www.futurasociety.fi. Kotisivuilla julkaistiin seuraesittelyn lisäksi mm. seminaaritiedotteita ja -materiaalia sekä pdf- että kuunneltavina äänitiedostoina. Sivulla oli myös tietoa tulevaisuudentutkimuksesta ja linkkejä muille tulevaisuudentutkimusaiheisille sivustoille. Kotisivujen ylläpidosta vastasi pääsihteeri.

Toimintavuoden aikana seuralle valmisteltiin uusien nettisivujen julkistamista yhteistyössä Otavan Opiston Osuuskunnan kanssa. Nettisivujen työversio oli seuran paikallisryhmä-aktiivien kokeiltavana.

Seuralla on lisäksi sivu Facebook-palvelussa tiedotusta ja markkinointia varten, ja sivulle päivitettyjä tiedotteita on luettu ahkerasti. Seuran sivun ”tykkäjiä” oli vuoden loppulla yli 380 henkilöä.

2.1.4 Acta Futura Fennica -sarja

Acta Futura Fennica -sarjassa ei ilmestynyt teoksia kertomusvuonna, mutta sarjassa vuonna 1993 julkaistun (uusintapainos v. 2003) *Miten tutkimme tulevaisuutta* -teoksen (AFF 5) uusintapainoshanketta edistettiin. Hanketta varten perustettu toimituskunta työsti uudistettua painosta yhdessä teoksen vuoden 2003 painoksen artikkeleiden kirjoittajien kanssa. Lähes kaikkien artikkeleiden tekstit ja lähdeluettelot on päivitetty ja mukaan on otettu myös kokonaan uusia artikkeleita. Koska rahoitusta saatiin merkittävästi haettua vähemmän, hankkeelle ei voitu palkata toimitussihteeriä, ja tästä syystä hanke on edennyt suunniteltua hitaammin. Teos julkaistaan kuitenkin suunnitelmien mukaisesti kaksiosaisena: perusteellisemmin päivitettyt ja uudet artikkelit painettuna osassa A keväällä 2013, sekä ennalleen jäävät, kommentoidut artikkelit sähköisessä muodossa osassa B myöhemmin. Julkaisun toimituskunnassa olivat mukana Osmo Kuusi, Hazel Salminen, Timo Bergman, Tapio Tamminen, Iris Penttilä ja Auli Keskinen.

2.1.5 Tulevaisuussarja

Tulevaisuussarjassa ei ilmestynyt teoksia kertomusvuonna.

2.2 Seminaaritoiminta

2.2.1 Kesäseminaari: *Kohti kohtuutaloutta*

Seuran perinteinen kesäseminaari pidettiin 16.-17.8.2012 Otavan Opistolla Mikkelissä teemalla ”Jokuveli valvoo – ubiyhteiskunnan haasteet”. Seminaarin tavoitteena oli alustusten, debattien ja keskustelujen avulla perehtyä Mika Mannermaan esittämään ”jokuveli”-ideaan eli ubiikkiyhteiskuntaan. Seminaari oli kaksipäiväinen ja siihen osallistui 71 henkilöä, joista puolet seuran jäseniä. Verkon kautta ohjelmaa seurasi parhaimmillaan lähes 30 etäosallistujaa. Seminaarissa ojennettiin myös Elina Hiltuselle Tulevaisuuspalkinto (2011). Seminaarin esitykset kuvattiin Opiston toimesta ja ne löytyvät editoituina netissä katsottavina.

Seminaarin ohjelma: *Ihminen, yhteiskunta ja evolutionaarinen tulevaisuus: kolme näkökulmaa Mika Mannermaan ajatteluun*, erikoistutkija Toni Ahlqvist, VTT Innovaatiotutkimus • Yhteistoiminnallista työskentelyä: Arvot ja tabut tulevaisuudessa • *Intelligent technical artefacts and human beings: Emerging important technologies/ surprising technologies and human-technology interaction*, Professor Jim Dator, Hawaii Research Center for Futures Studies; Professor Kerstin Cuhls (etäyhteys Saksasta), Fraunhofer Institute for Systems and Innovation Research ISI, Karlsruhe • Discussion: *Human-like artefacts and the Internet of things* • Debatit: *Tietosuojaa vai akvaarioelämää?*, Tietokirjailija Petteri Järvinen, Pjoy & Dosentti Osmo Kuusi, Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus • *Yksinäisiä ratsastajia vai organisaatioihmisiä?*, KTT Elina Hiltunen, What’s Next Consulting Oy & Projektijohtaja Antti Kauppi, FUAS-liittouma • *Systemiälyä vai simplismiä?*, Dosentti Osmo Kuusi, & Kehitysjohtaja Olli Hietanen, Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus • *Demokratian kukoistus vai poliittisen vallan rapautuminen?*, Tutkimusjohtaja Alekski Neuvonen, Demos Helsinki & VTT, kehitysjohtaja Soile Kuitunen, Mikkelin kaupunki • Yhteenveto ja loppukeskustelu *Ubiikkiyhteiskunnan tulevaisuustaululla*, fasilitoijina Sirkka Heinonen ja Osmo Kuusi.

Seminaarin järjestäjiä olivat Tulevaisuudentutkimuksen seuran ohella Suomen Millennium-Noodi (nk. Helsinki-Noodi) ja Otavan Opiston Osuuskunta. Seminaarin rinnalla kuljeteltiin Otavan Opiston pedagogista täydennyskoulutuspaajaa, jonka teemana oli Koulun tulevaisuus.

Kesäseminaarin suunnittelusta ja järjestelyistä vastasi työryhmä Toni Ahlqvist, Timo Bergman, Sirkka Heinonen, Osmo Kuusi, Alekski Neuvonen, Keijo Rajakallio, Hazel Salminen. Mukana olivat myös Hannu Linturi Otavan Opistolta sekä Pauliina Jalonen Otavan Opiston Osuuskunnasta. Sirkka Heinonen toimi seminaarin puheenjohtajana. Kesäseminaarin aiheita käsittelevä Futura-teemalehti 3/2012 ilmestyi syksyllä seminaarin jälkeen.

2.2.2 Top Ten Futures X –seminaari

Top Ten Futures seminaarien tavoitteena on tarkastella tulevaisuuden keskeisiä ilmiöitä ja niiden kehityssuuntia asiantuntijatiedon pohjalta. Toimintavuoden aikana ei järjestetty Top Ten –seminaaria, mutta päätettiin, että seuraava, kymmenes Top Ten Futures –seminaari järjestetään vuonna 2014 ja on teemaltaan kokoava ja aikaisemmat seminaarit huomioonottava.

2.2.3 Tulevaisuusfoorumi – visuaalisten signaalien keräämisen valmistelua

Tulevaisuusfoorumin tavoitteena on oppia tunnistamaan heikkoja signaaleja. Foorumi on tuottanut myös uusia ajatuksia, rakentanut tulevaisuuskuvia ja käynyt keskustelua siitä, mitä maailmassa tapahtuu. Foorumityöryhmässä olivat mukana Rauno Kuusisto, Matti Leskinen, Tapio Rantala ja Hazel Salminen.

Kertomusvuonna ei järjestetty Tulevaisuusfoorumi-tilaisuutta, mutta työryhmä ideoi ja visuaalisten heikkojen signaalien keräämisen tarkoitettua prosessia ja kuvablogia, jonka kautta olisi mahdollista tehdä jatkuvaa signaalien keräämistä. Kuvablogi on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2013 seuran uusien nettisivujen valmistuessa.

2.2.4 Tiedeseminaari

Toimintavuoden aikana järjestettiin järjestyksessä kahdeksas Tiedeseminaari. Päivän mittainen seminaari pidettiin 23.11.2012 teemasta Tulevaisuuden rajallisuus Tieteiden talolla Helsingissä. Seminaarissa pohdittiin johtamisen ihannetulevaisuutta, eli lähdettiin liikkeelle tavoiteltavasta tulevaisuustilasta ja etsittiin keinoja, toimenpiteitä ja päätöksiä millä siihen päästään.

Seminaarissa alustivat:

Tilaisuuden avaus, Matti Leskinen, Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry. • *Mitä tarkoitetaan tulevaisuuden rajallisuudella*, THM Meimi Lahti, SAMK • *Oppimisen rajallisuus tulevaisuudessa*, Eero Ojanen, Kriittinen korkeakoulu • *Ymmärtämisen rajallisuus tulevaisuudessa*, lehtori Hanna Teräs, Tampereen ammattikorkeakoulu • *Maantieteellinen rajallisuus tulevaisuudessa*, professori Pauliina Raento, Helsingin yliopisto • *Talouden rajallisuus tulevaisuudessa*, rahoituksen professori Vesa Puttonen, Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu • *Kansallisen ja kansainvälisen politiikan rajallisuus*, professori Hiski Haukkala, Tampereen yliopisto • *Loppuyhteenveto ja keskustelua*, THM Meimi Lahti, SAMK.

Seminaarimaksu oli 10/15 euroa ja seminaariin osallistui yli 60 henkilöä. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Ajatuspaja e2:n ja Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa. Suunnittelutyöryhmään kuuluivat Leena Koivisto (e2), Meimi Lahti (SAMK), Chris Kylander, Matti Leskinen ja Hazel Salminen.

Tiedeseminaari on järjestetty aikaisemmin vuonna 2002 teemalla Tulevaisuus tieteen ja tutkimuksen päätöksenteossa, vuonna 2003 teemalla Tulevaisuustiedon filosofiset ja metodiset lähtökohdat, vuonna 2005 teemalla Tulevaisuustiedon hankinta ja hallinta, vuonna 2007 teemalla Tulevaisuustieto päätösten valmistelussa ja päätöksenteossa, vuonna 2008 teemalla Luopuminen, varautumista tulevaisuuteen vai luovuttamista?, ja vuonna 2010 teemoilla Ajatuspajat, metodit ja tulevaisuusajattelu sekä Tulevaisuuden johtajuus.

2.2.5 Tulevaisuusklubi

Tulevaisuusklubin tavoitteena on luoda tulevaisuudesta kiinnostuneille nuorille pysyvä linkki tulevaisuuden tekemiseen. Seuran kontakti Tulevaisuusklubiin on viime vuosina ollut Paraisten lukion kanssa tehtävässä yhteistyössä, jossa yhteyshenkilönä on toiminut Outi Verronen-Pöyliö.

2.2.6 Pikkujoulun tonttutohtoriväitös

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran perinteisiä tonttuväitöspikkujouluja vietettiin 12.12.2012 seuran toimistolla, Eerikinkatu 28, 5. krs, Helsinki. Tonttutohtoriksi väitteli YTT Tuomo Kuosa otsikolla *Strateginen ennakointi vs. osallistuva ennakointi - Miksi ennakoititoiminnot ja -toimijat edelleen jatkavat erikoistumistaan ja miten Suomen julki-*

nen ennakointijärjestelmä eroaa singaporelaisesta. Dosentti Osmo Kuusi toimi vastaajajana ja seuran puheenjohtaja Sirkka Heinonen kustoksena. Tilaisuuteen osallistui runsaat kolmekymmentä henkilöä.

2.2.7 Pentti Malaska –seminaari

Keväällä 2012 menehtynyt seuran kunniajäsen ja ensimmäinen puheenjohtaja prof. emeritus Pentti Malaska oli aktiivisesti mukana seuran toiminnassa sen perustamisesta lähtien. Hänen muistokseen päätettiin toimintavuoden aikana perustaa Pentti Malaska –seminarisarja, jonka tilaisuuksissa tullaan käsittelemään Malaskan uransa aikana eteenpäin viemiä teemoja ja ajatuksia. Ensimmäinen Pentti Malaska –seminaari järjestetään keväällä 2013.

2.3 Paikallistoiminta

Seuran pääasiallisena toimintamuotona on toimia yksittäisten jäsenten kautta, paikallisissa toimintaryhmissä. Vuonna 2012 toimintaryhmiä oli neljätoista; Helsingissä, Hämeenlinnassa, Joensuussa, Kuopiossa, Kymessä (Kouvola), Lahdessa, Mikkelissä, Oulussa, Porissa, Rovaniemellä, Keski-Suomessa (Jämsä-Jyväskylä), Seinäjoella, Tampereella ja Turussa.

2.3.1 Paikallistoiminnan verkostotapaaminen

Kertomusvuonna käynnistettiin paikallistoimintaryhmien vetäjille tarkoitetun verkostotapaamistilaisuuden suunnittelu. Tilaisuus järjestetään vuonna 2013. Paikallisvetäjien tilaisuuksien pyrkimyksenä on tukea ja innostaa toimintaa paikallistasolla sekä lisätä paikkakuntien välistä verkostoitumista.

2.3.2 Helsingin toimintaryhmä

Toimintaryhmä kokoontui 8 kertaa lounaskokouksiin ja järjesti 15 yleisötilaisuutta (joista 3 yhteistyötilaisuutta), joiden teemoina olivat:

- *Miten metropolia muotoillaan?*, aluekehittämisen vastuualueen johtaja Juha Eskelinen Uudenmaan liitto. Kommentoija rakennusneuvos Matti Vatiola, YM,
Liikenteen tulevaisuus
Liikenteen revoluutio, liikenneneuvos Eeva Linkama, LVM. Kommentoija DI Reino Lampinen,
Tulevaisuuden auto, pj Martti Merilinna Autoliitto. Kommentoija tutkimusprofessori Nils-Olof Nylund, VTT.
Tilaisuuden juontaja puheenjohtaja Pekka Ryttilä, LSS
Yhteistilaisuus Suomen rakennusinsinöörien liiton ja Liikennesuunnittelun seuran kanssa.

- *Uusi pohjoinen ja sen kulkuväylät*, alustukset Laurence C. Smithin kirjan pohjalta professori Janne Hukkinen, HY ja kulkuväylistä YTT Yrjö Myllylä Tulevaisuuden tutkimuskeskuksesta ja DI Esko Pöntynen, juontaja Kari Silfverberg.

- *Ministeriöiden tulevaisuustyö, esimerkkinä ikääntymisen ennakointi*, erityisasiantuntija Sari Löytökorpi VNK ja Timo Bergman, Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Kansalaisen näkökulmasta kommentoi eläkeläinen Päivikki Telenius, juontaja Pentti Räsänen.

- *Terveiset tulevaisuusvaliokunnasta*, pysyvä asiantuntija Olli Hietanen, eduskunnan tulevaisuusvaliokunta, kommentoija dosentti Osmo Kuusi, juontaja Matti Leskinen.

- *Skenaariomenetelmä teknologiayritysten johtamisessa, esimerkkinä IDEAS-menetel-*

mä, dosentti Mika Aaltonen Aalto-yliopisto ja TkT Kalle Piirainen, Ramboll Management Consulting. Kommentoija DI Pekka Riala, juontaja Sirkka Heinonen.

- *Venäjän turvallisuuspolitiikan, talouden ja politiikan kehitys*, professori Hiski Haukka-la TaY ja VTT Pekka Sutela. Juontajana Hannu Kalajoki.

- *Missä työpaikat vuonna 2030 ja miten niitä hallitaan*, futurologi Keijo Rajakallio ja tutkija Jukka-Pekka Heikkilä Vaasan yliopisto. Kommentoija neuvotteleva virkamies Pekka Tiainen, TEM, juontaja Arto Salmela.

- *Mikä muuttaa maailmaa?* johtaja Markku Lappalainen, Rakennustietosäätiö.

- *Matkaopas tulevaisuuteen*, futuristi Elina Hiltunen, What 's Next Consulting Oy, kommentoija Markku Lappalainen, juontaja Matti Leskinen.

- *Muuttuuko rakennusala?* –tilaisuus, jossa alustukset:

- Hybridirakentaminen ja kaupallisten palvelujen kehitys, Markku Hietala, Real-projekti Oy,;

- Asuntojen tarve ja kehitys kaupunkikeskuksissa ja keskusten ulkopuolella, tj. Pasi Heiskanen, Suomen asuntomessut

- Prosessiohjattu rakennusten suunnittelu, professori Teemu Kurkela.

Yhteistilaisuus Rakennustietosäätiön ja Suomen Rakennusinsinöörien Liiton Tulevaisuustoimikunnan kanssa.

- *Tulevaisuusselonteko*, pääsihteeri Pekka Lindroos, Valtioneuvoston kanslia, kommentoija Matti Leskinen, juontaja Pentti Räsänen.

- *Tulevaisuuden koulu ja johtaminen. Skenaariot 2020 – luvulla*, opetuspäällikkö Marjo Kyllönen, Helsingin kaupunki, kommentoija Päivikki Telenius, juontaja Markku Lappalainen.

- *Mitä liikennepoliittisen selonteon jälkeen* –tilaisuus, jossa alustukset:

- Uusi liikennesuunnittelu, liikenneneuvos Eeva Linkama, LVM,

- Uusi tieliikenteen hinnoittelu, liikenneneuvos Tuomo Suvanto, LVM, kommentit puheenjohtaja Martti Merilinna, Autoliitto,

Juontaja pj Pekka Ryttilä, Liikennesuunnittelun seura. Yhteistilaisuus Liikennesuunnittelun Seuran ja Suomen Rakennusinsinöörien Liiton Tulevaisuustoimikunnan kanssa.

- *Sosiaaliturvan pitkä linja ja tulevaisuus*, dosentti Heikki Niemelä ja tutkimusprofessori Heikki Hiilamo, Kansaneläkelaitos.

- *Metropolialueen talouden tulevaisuus*, emeritusprofessori Heikki A. Loikkanen ja toimitusjohtaja Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus Oy.

Lisäksi ryhmä järjesti 20.9.2012 kaikille kiinnostuneille avoimen ekskursion Tiedekeskus Heureka näyttelyyn *20X0 – Matka tulevaisuuteen*.

Tilaisuudet olivat maksuttomia ja avoimia kaikille aiheesta kiinnostuneille. Niistä tiedotettiin jäsenkirjeissä, seuran verkkosivuilla sekä HS/Menokoneessa.

Toimintaryhmän Tutuhesa-sähköpostilistalla oli vuoden 2012 lopulla lähes 300 tilaajaa ja sille lähetettiin noin 300 viestiä, joista suuri osa oli tulevaisuusaiheista keskustelua. Lisäksi listalla informoitiin tulevaisuusaiheisista tapahtumista ja tietolähteistä. Lista- viestejä voi lukea liittymättä listalle osoitteessa <http://groups.yahoo.com/group/>

tutuhesa/messages. Listan tukena käytettiin Tutuhesa-blogia <http://tutuhesa.blogspot.com>, jossa julkistettiin laajempia aineistoja, koottuja keskusteluyhteenvetoja ja lounaskirjauksia.

Helsingin toimintaryhmän vetäjätiimiin kuuluivat Matti Leskinen, Pentti Räsänen, Arto Salmela, Päivikki Telenius, Chris Kylander, Hannu Kalajoki ja Reijo Korhonen

2.3.3 Hämeenlinnan toimintaryhmä

Hämeenlinnan paikallistoimintaryhmä järjesti vuoden aikana useita tilaisuuksia:

- 26.1.2012 *Kanta-Hämeen 3. ennakointifoorumi*. Järjestäjinä paikallisryhmän lisäksi Hämeen liitto ja HAMK. Osallistujia oli 55.

- Syksyllä 2011 alkaneet *Round Table* istunnot jatkuivat keväällä 2012. Kukin osallistuja esitteli vuorollaan haluamansa tulevaisuuksien tutkimuksessa käytettävän menetelmän. Teemoina olivat kevään istunnoissa Heikot signaalit, PESTE ja Delfoi-menetelmä. Kokoukseen osallistujia oli 4.

- 6.3.2012 Tutustuminen Vanajavesikeskukseen Hämeen liitossa. Pääsihteeri Sanni Manninen-Johansen esitteli Vanajavesikeskuksen tavoitteita ja tehtyjä toimenpiteitä. Osallistujat ideoivat Anne Laakson johdolla Vanajavesikeskuksen tulevaisuutta tulevaisuuspyörän avulla ja tuotetut ideat annettiin pääsihteerin käyttöön. Tilaisuus oli paikallisryhmän ja Kanta-Hämeen teknisen seuran yhteinen tapaaminen. Osallistujia oli 17.

Keväällä ja kesällä suunniteltiin Kanta-Hämeen Kesäyliopiston kanssa Tulevaisuuden tutkimuksen 25 op:n koulutuskokonaisuuden järjestämistä Hämeenlinnassa. Koulutus ei alkanut vähäisten ilmoittautumisten vuoksi. Syyskuulle suunniteltu Hankkeiden luomaa tulevaisuutta -tilaisuus "Osaamista ja Safkaa Hämeestä" peruttiin myös vähäisten ilmoittautumisten vuoksi.

Laajan metropolialueen tulevaisuustarkasteluun *Siivet ja juuret* osallistuttiin Kanta-Hämeen maakuntavaltuuston tulevaisuustyöpajassa (Anne Laakso ja Riitta Hakulinen) ja Uudenmaan, Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen maakuntahallitusten, -valtuustojen sekä ennakointiasiantuntijoiden tulevaisuustyöpajoissa kussakin maakunnassa (Riitta Hakulinen). <http://etelasuomentulevaisuus.net/>

Tiedotus on hoidettu sähköpostin ja TUTU-Hämeen Facebook-sivun kautta www.facebook.com/TutuHame.

Paikallistoimintaryhmän vetäjinä ovat Riitta Hakulinen ja Anne Laakso.

2.3.4 Keski-Suomen toimintaryhmä (ent. Ruoveden toimintaryhmä)

Keski-Suomen paikallisryhmä kokoontui vuoden aikana yhteensä viisi kertaa:

20.3. *Aloitustapaaminen*, ensimmäinen paikallisryhmäkeskustelu

22.5. Teemana *Ihmisten johtaminen ja työhyvinvointi*

3.9. Teemana *Keski-Suomen Osaava-ohjelma*

1.10. *Future Visions of JAMK International Students*

11.12. Tulevaisuuspelejä-ilta

Seuran paikallistoiminnan käytännön järjestelyistä on pääsääntöisesti vastannut Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Keski-Suomen paikallistoiminnan yhteyshenkilönä toimii Anne Hakala. Ryhmän blogiosoitteet: www.blogit.jamk.fi/innovoimaa, www.facebook.com/KeskiSuomiEnnakoi.

2.3.5 Kuopion toimintaryhmä

Kuopion toimintaryhmä kokoontui kaksi kertaa keväällä. Ensimmäinen oli lounastapaa-

minen 4.4.2012 jossa mietittiin paikallistoimintaryhmän jatkoa ja toimintaa. Toisen kerran ryhmä kokoontui 23.5.2012 Pohjois-Savon liiton Erno Hyvösen alustuksella ennakointiportalista ja siihen liittyvistä ajatuksista ja havainnoista.

Vuoden aikana paikalliset jäsenet ovat myös seuranneet omilta kotikoneiltaan eri tulevaisuudentutkimukseen liittyviä tilaisuuksia videoneuvottelujärjestelmien kautta. Tiedotus on toiminut Facebookissa olevan ryhmän (www.futurasociety.fi/kuopio) (23), sähköpostilistan (41) ja seuran toimistolta tapahtuvan sähköposti- / paperikirjeen kautta. Kuopion toimintaryhmän vetäjänä toimi Ari Paanala.

2.3.6. Kymenlaakson toimintaryhmä

Toimintavuoden aikana perustettiin uusi ryhmä palvelemaan Kymenlaaksossa asuvia jäseniä. Käynnistämistilaisuus pidettiin 28.11.2012 Kouvolassa.

Kymenlaakson toimintaryhmän vetäjänä toimi Harri Kivelä.

2.3.7 Lahden toimintaryhmä

Lahden paikallistoimintaryhmä ei toimintavuoden aikana järjestänyt tilaisuuksia, mutta aloittivat vuoden 2013 tapahtumien suunnittelun.

Lahden paikallistoiminnan yhteyshenkilöt olivat Soili Saikkonen ja Jukka Ilmonen.

2.3.7 Mikkelin toimintaryhmä

Mikkelin ryhmän toiminta koostui pääasiassa seuran jäsenille avoimet tulevaisuus- ja delfoi-työpajoista seuraavilla teemoilla:

- Opettajien osaamisen tulevaisuus (14.-15.4.2012)
- Wikipedagogia, yhteisöllinen oppiminen (11.-12.5.2012)
- PLE – Henkilökohtainen oppimisympäristö sekä Grundtvig-pedagogia (8.-9.6.2012)
- ainedidaktiikka sekä tieto- ja viestintätekniikka (14.-15.09.2012).
- Delfoi (19.-20.10.2012)
- yhteis(ö)oppimisen tulevaisuus (16.-17.11.2012)
- Delfoi (14.-15.12.2012)

Delfoi-tutkimuksia on käsitelty pajojen yhteydessä 34, joista väitöstutkimuksia 4, erilaisia tilaustutkimuksia 8 ja loput pääasiassa korkea-asteen lopputöitä. Aktiivisia pajaosallistumisia on ollut 248. Niiden lisäksi toteutettiin useita ryhmämuotoisia opinnollisia Delfoi-prosesseja. Toimintavuonna jatkettiin myös Delfoi-managerikoulutusta, johon on osallistunut 12 henkilöä.

Mikkelin toimintaa koordinoi Jenni Linturi.

2.3.8 Oulun toimintaryhmä

Oulun paikallistoimintaryhmä ei toimintavuoden aikana järjestänyt tilaisuuksia, mutta aloitti vuoden 2013 tapahtumien suunnittelun.

Oulun paikallistoiminnan vetäjätiimissä olivat Tiina Gallén ja Aila Paaso.

2.3.9 Porin toimintaryhmä – Satakunnan Klubi

Oulun paikallistoimintaryhmä ei toimintavuoden aikana järjestänyt tilaisuuksia, mutta aloitti vuoden 2013 tapahtumien suunnittelun.

Satakunnan Klubin yhteyshenkilöt olivat Heikki Rantala ja Jyrki Kangas. Ryhmän jäsenet toimivat erilaisissa yhteyksissä tulevaisuudentutkimuksen piirissä.

2.3.10 Tampereen toimintaryhmä

Tampereen paikallistoimintaryhmä ei toimintavuoden aikana järjestänyt tilaisuuksia, mutta aloitti vuoden 2013 tapahtumien suunnittelun

Tampereen toimintaryhmän aktiivit olivat Päivi Ojanen, Markus Vinnari ja Raimo Kanerva.

2.3.11 Turun toimintaryhmä

Turun paikallistoimintaryhmä käynnistettiin uudelleen aloittamalla uusi tapaamismuoto, lounasalustukset, joista ensimmäinen pidettiin 19.11.2012 ElektroCityssä, jossa kuultiin dosentti Toni Ahlqvistin alustus *Mika Mannermaan tulevaisuusajattelusta*. Keskustelu oli vilkasta ja paljon pohdittiin myös Mikan kirjallisen tuotannon alkulähteitä professori Pentti Malaskan aikanaan esille nostamiin teemoihin, joita Pentti ja Mika myös yhdessä työstivät. Puheenjohtajana tilaisuudessa toimi yritysfuturelogi Tarja Meristö Laurean FuturesLab CoFista, joka sijaitsee myös Turussa ElektroCityssä.

Toiminnan suunnittelu- ja toteutustyöryhmään kuuluivat Ilpo Alvesalo, Jussi Lehtonen sekä tiedotusvastaava Sanna Tulonen, joka kirjoitti uudelleen alkaneesta toiminnasta jutun myös Turun Sanomiin. Työryhmä uudistui ja koordinaattoriksi tuli Tarja Meristö yhdessä Leena-Maija Laurénin kanssa.

2.3.12 Muut toimintaryhmät

Joensuussa ja Seinäjoella järjestettiin toimintaa mm. paikallisissa projekteissa ja hankkeissa tilanteen mukaan. Rovaniemen toimintaryhmä etsi toimintaryhmälleen uutta vetäjää tai vetäjätiimiä.

2.4 Hallinto- ja järjestötoiminta

2.4.1 Hallituksen kokoonpano vuonna 2012

Puheenjohtaja: Sirkka Heinonen

Jäsenet: Osmo Kuusi (varapuheenjohtaja), Olli Hietanen, Juha Kaskinen, Auli Keskinen, Sofi Kurki, Aleks Neuvonen, Tapio Rantala, Marja-Liisa Viherä.

Varajäsenet: Riitta Hakulinen, Leena Ilmola, Hannu Kalajoki, Rauno Kuusisto, Mika Laakkonen, Jenni Linturi, Ana Nuutinen, Iris Penttilä.

2.4.2 Seuran toimisto

Seuran osa-aikaisena (30 h/viikko) pääsihteerinä toimi Hazel Salminen. Lisäksi Timo Bergman suoritti työelämävalmennusjakson seuran toimistolla ajalla 11.1.-31.5.2012, avustaen etenkin Acta-julkaisuhankkeessa sekä paikallistoiminnan kehittämisessä. Seuran toimisto sijaitsi Kustannusosakeyhtiö Maahengen vuokraamassa yhteistoimistossa Eerikinkatu 28, 5 kerros. Seura vuokraa tilasta yhden huoneen ja vuokraan kuuluu yhteistilojen käyttöoikeus.

2.4.3 Tulevaisuuspalkinto

Tulevaisuuden tutkimuksen seuran hallitus myöntää tulevaisuuspalkinnon harkintansa mukaan ansiokkaasta tulevaisuudentutkimuksesta tai tulevaisuusajattelun edistämisestä.

Vuonna 2012 ei myönnetty Tulevaisuuspalkintoa.

Tulevaisuuspalkinto on Lampivaaran ametistikide.

2.4.4 Huomionosoitukset

Huomionosoituksen myöntäminen Futura-lehdessä on tapa palkita hyvistä tulevaisuusteoista, uusista ideoista, arjen teoista ja ilmiöistä, joiden katsotaan edistävän kansalaisten oma-aloitteisuutta ja siten parempaa tulevaisuutta. Vuonna 2012 ei myönnetty Tulevaisuusteko-kunniamainintaa.

Seura pitää yhteyttä kunniajäseniinsä kutsumalla heidät tasaisin väliajoin koolle vaihtamaan ajatuksiaan tulevaisuusaiheista. Vuonna 2012 ei järjestetty kunniajäsentapaamista.

2.4.5 Nuorisostipendi

Vuonna 2012 ei myönnetty nuorisostipendejä.

2.4.6 Gradupalkinto

Seuran vuonna 2010 perustama Gradupalkinto jaetaan joka toinen vuosi tulevaisuudentutkimuksen alaan liittyvälle opinnäytetyölle (pro gradu tai vastaava). Syksyllä 2012 aloitettiin vuoden 2013 Gradupalkintoprosessin valmistelut tiedottamalla palkinnosta sekä etsimällä uusia oppilaitosyhteyshenkilöitä.

2.4.7 Kokoukset

Kevätkokous pidettiin torstaina 26.4.2012 Tieteiden talolla Helsingissä. Kokouksessa hyväksyttiin seuran toimintakertomus ja vahvistettiin vuoden 2011 tuloslaskelma. Kokouksen jälkeen *tutkija Leena Ilmola IIASA:sta* alusti aiheesta *Tulevaisuus trendien ulkopuolella – Mitä jos ei edes mielikuvitus riitä...*

Syyskokous pidettiin maanantaina 26.11.2012 seuran toimistolla Helsingissä. Kokouksessa vahvistettiin seuran toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2013, päätettiin jäsenmaksujen suuruudesta, valittiin hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle sekä varsinaiset ja varatoiminnantarkastajat vuodelle 2013. Syyskokouksen jälkeen *pääsihteeri Pekka Lindroos* Valtioneuvoston kansliasta alusti otsikolla ”Tulevaisuusselonteko 2030 -teemojen ajankohtainen tilanne”. Sekä vuosikokousta että alustusta pystyi seuraamaan etänä netissä.

Hallitus kokoontui kertomusvuonna kuusi kertaa.

2.4.8 Jäsenkysely

Niille seuran jäsenille, joiden sähköpostiosoite on tiedossa, lähetettiin lokakuussa lyhyt jäsenkysely liittyen seuran toimintaan sekä talousasioihin. Vastauksia saatiin runsaassa viikossa 125 kpl. Yhteenveto vastauksista ja kommentit kerättiin seuran nettisivuille ennen vuosikokousta, jolloin ne toimivat alustana vuoden 2013 toimintasuunnitelman ja talousarvion pohdinnoille. Seuran pääsihteeri työstää kyselyvastausten ja avoimien kommenttien pohjalta Usein Kysytyjen Kysymysten sivun vastauksineen.

3. VARAINHANKINTA

3.1 Jäsenet ja talous

Seuralla oli 31.12.2012 668 aktiivijäsentä ja 20 yhteisöjäsentä, joista kuusi yliopistoa ja korkeakoulua ovat perustajajäseniä. Seuraan liittyi kertomusvuonna 50 uutta henki-

lönjäsentä ja yksi yhteisöjäsen. Henkilönjäseniä erosi 11, kuoli 3 ja passiivijäsenrekisteriin maksamattomien jäsenmaksujen vuoksi tai jäsenen omasta toivomuksesta (esim. ulkomaille muuton takia) siirrettiin 26 jäsentä. Passiivirekisteristä ja "osoite tuntematon" -statuksesta uudelleen aktivoitui 2 jäsentä. Passiivijäsenrekisteriin siirretyille jäsenille lähetettiin asiasta tieto etukäteen. Kunniajäseniä seuralla oli 31.12.2012 yhdeksän: *akateemikko Pekka Jauho, professori Matti Vapaavuori, professori Ilkka Niiniluoto, professori Ilkka Virtanen, professori Olavi Borg, professori Eleonora Masini, professori Esko Kalimo, MMM Hilikka Pietilä sekä Director Jerome C Glenn.*

Seuran jäsenmaksu oli henkilöjäseniltä 34 euroa, nuoriso- ja opiskelijajäseniltä 17 euroa (alle 24-vuotiaat nuorisojäsenet ja alle 30-vuotiaat perustutkinnon suorittajat, nuorisojäsenille ensimmäinen jäsenyyvuosi oli maksuton). Yhteisöjäsenmaksu oli 340 euroa.

Vuoden 2012 tuloslaskelmassa varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 55 043,57 euroa (v. 2011 vrt. 55 095,99 euroa). Varainhankinnan tuotot 24 644,00 euroa tulivat jäsenmaksuista ja kulut 693,70 euroa Futurinfo-jäsenkirjeen julkaisemisesta. Lisäksi seura sai yleisavustuksena 33 000 euroa opetusministeriöltä. Suuri osa esim. Futura-lehdestä, seminaareista ja keskustelutilaisuuksista tuotetaan maksuttomana vapaaehtoistyönä, mikä ei näy talousarviossa.

Tuotoista jäsenmaksut muodostivat 38,4 % (v. 2012 35,2 %), julkaisu- ja seminaari-tuotot 10,2 % (14,6 %) sekä avustukset opetusministeriöltä ja Suomen tiedekustantajien liitolta 51,4 % (50,2 %).

Kulujen erät muodostuivat julkaisukuluista 24,6 % (21,5 %), seminaari- ja paikallistoiminnan kuluista 4,7 % (5,1 %), henkilö- ja toimistokuluista 69,6 % (72,2 %) ja jäsenkirjekuluista 1,1 % (1,1 %).

Seuran tilikauden 2012 tulos oli 1907,14 euroa ylijäämäinen.

3.2 Futurinfo-jäsenkirje

Seura tiedotti kertomusvuonna toiminnastaan *Futurinfo*-jäsenkirjeillä, joita ilmestyi kaksi keväällä ja kaksi syksyllä. Futurinfo-jäsenkirjeet sekä kevät- ja syyskokousten kutsut lähetettiin sähköpostitse niille, joiden osoite oli jäsenrekisterissä, muut saivat jäsenkirjeen ja tiedotteen postitse. Jäsenkirjeiden välillä tapahtumista ja tilaisuuksista tiedotettiin sähköpostitse suoraan jäsenille, seuran paikallistoimintaryhmien sähköpostilistoilla, Futura-lehdessä verkkosivuilla www.futurasociety.fi sekä seuran Facebook-sivulla (www.facebook.com/Tutuseura), jolla oli vuoden 2012 lopulla yli 400 "tykkääjää". Seuran sähköisen tiedotuksen osuus jäsenviestinnästä on yleisestikin laajentunut viime vuosien aikana; vuoden 2012 lopulla sähköisellä jäsentiedotuslistalla oli 562 osoitetta. Listalle lähetetään Futurinfo-jäsenkirje sekä valikoidusti muita tulevaisuudentutkimukseen liittyviä tiedotteita.

4. YHTEISTYÖ

4.1 Yhteistyötilaisuudet

Verkoilla-seminaarit

TIEKE (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry), Laatukeskus ja Seura järjestävät yhteistyössä verkostoseminaareja eri aiheista, joissa käsitellään ajankohtaisia verkottu-

miseen liittyviä asioita ja ne ovat avoimia ja maksuttomia. Vuonna 2012 ei järjestetty verkostoseminaaria.

Vierailu ja työpaja teemalla Monimuotoisuus 8.5.2012

Seura järjesti yhteistyössä Rooman Klubin Suomen yhdistyksen kanssa 8.5.2012 monimuotoisuuden tulevaisuuteen keskittyvän iltatilaisuuden, johon kuului vierailu Gardenia-puutarhaan Helsingin yliopiston Viikin kampuksella sekä aiheeseen liittyvä ryhmätyö-osuus.

- *Maatilatalouden ja elintarvikeketjun teknologiasovellukset nyt ja tulevaisuudessa*, asiakaspäällikkö Liisa Pesonen, MTT

- *Monimuotoisuus ja me, nyt ja tulevaisuudessa*, metsätalouden ympäristöpäällikkö Petri Heinonen, UPM Ympäristö

- Työpaja: biodiversiteetin/monimuotoisuuden ja teknologian integraatio 2020 luvulta eteenpäin.

Osallistujia oli 22.

XXXI Humanismin Päivät

Seura oli mukana suunnittelemassa kaksipäiväistä seminaaria *XXXI Humanismin päivät* teemalla *Ihminen, kone ja tulevaisuus – Alan Turing 100 vuotta*, joka järjestettiin 17.-18.11.2012 Arbiksen tiloissa Helsingissä. Tilaisuuden pääjärjestäjänä oli Suomen Humanistiliitto ja seuran lisäksi mukana oli myös seitsemän muuta organisaatiota. Puhujina oli mm. Kaj Sotala ja Jyrki Kasvi sekä tulevaisuuden tutkimuksen näkökulmaa edustivat Mika Pantzar ja seuran hallituksen jäsen Marja-Liisa Viherä.

4.2 Sidosryhmät

Seura toimi yhteistyössä Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen ja Tulevaisuudentutkimuksen Verkostoakateman (TVA) kanssa mm. tiedottamalla seuran jäsenille TVA:n tulevaisuudentutkimuksen opinnoista, tarjoamalla TVA:n opiskelijoille seuran jäsenyyttä sekä mahdollisuuden julkaista opinnäytetöitä Futura-lehdessä ja eFuturassa. Yhteyshenkilönä toimi Olli Hietanen. Seuran jäsenille on tiedotettu Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen tapahtumista, julkaisuista sekä mahdollisuudesta käyttää tulevaisuudentutkimuksen Topi-tietokantaa.

Seura toimi yhteistyössä myös kansainvälisen Millennium-hankkeen Suomen noodin kanssa. Millennium-hanke on kansainvälinen tulevaisuudentutkimuksen verkosto ja itsenäinen Think Tank (www.millennium-project.org). Millennium-hankkeen käytännön työ liittyy keskeisesti alueellisiin solmukohtiin eli noodeihin (40 kpl ympäri maailmaa). Helsinki-noodia koordinoi työryhmä, johon vuonna 2012 kuuluivat Sirkka Heinonen, Mika Aaltonen, Osmo Kuusi, Toni Ahlqvist ja pääsihteerinä toimi Juha Kaskinen. Vuonna 2012 ei järjestetty Millennium-hankkeeseen liittyviä tilaisuuksia Suomessa mutta noodin ja seuran yhteistyötä jatkettiin tiedonvälittämisen muodossa.

Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV) järjestää joka toinen vuosi Tieteen päivien yhteydessä Tieteiden yö -tapahtuman. Vuonna 2012 ei järjestetty Tieteiden yö -tapahtumaa, mutta vuoden 2013 Tieteiden yön suunnittelua aloitti kesällä 2012 perustettu työryhmä, jossa oli mukana Iris Penttilä, Osmo Kuusi, Tapio Rantala, Sirkka Heinonen ja Hazel Salminen. Ohjelmaa suunniteltiin yhdessä Suomen kansantieteillijöiden yhdistys Ethnos ry:n kanssa.

Tulevaisuuden tutkimuksen seura toimi kumppanina Tietotaitotalkoot-hankkeessa, jonka tarkoituksena on tarjota erilaisille ryhmille, kansalaisaktiivisille ym. talkoapua audio-, video- tai painetun tuotteen sekä talkooruoan tekemiseen ryhmän omista tarpeis-

ta lähtien. Seuran pääsihteeri oli mukana hankkeen johtoryhmässä. Hanke loppui ke-
säkuussa 2012 ja odottaa jatkohankkeiden rahoituspäätöksiä.

Seura oli tulevaisuudentutkimuksen maailmanjärjestön World Future Society (WFS) ja World Futures Studies Federationin (WFSF) jäsen. Lisäksi seura oli jäsen Tieteellisten seurain valtuuskunnassa, Suomen Tiedekustantajien liitossa, Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitossa Kultti ry:ssä sekä Otavan Opiston Osuuskunnassa.

Seura on vuonna 2012 yllämainittujen tahojen lisäksi toiminut yhteistyössä mm. tiedonvälitysvaihdolla Rooman klubin Suomen yhdistyksen, Tutkijoiden ja kansanedustajien seuran (TUTKAS), Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan, Viestintäkasvatuksen seuran, Suomen Rakennusinsinööriliiton (RIL), Hyvinvointivaltion vaalijat eli HYVA-verkoston, Edistyksellisen tiedeliiton ja eri tieteellisten seurojen kanssa.

4.2 Muu yhteistyö

Seuralle tulleiden yhteydenottojen perusteella jäsenet ovat olleet asiantuntijoina erilaisissa tulevaisuushankkeissa sekä alustajina seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa.

Seuran lähialueyhteistyötä toteutettiin mm. julkaisujen vaihdolla sekä Futura-lehden lähettämällä Baltian maiden yhteistyökohteisiin.